

Poština plačana v gotovini.

26

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1923

Številka 3.

Vsebina:

Čebelarstva navodila	33	Žnideršič ali Kunč	43
Čebelarenje na med	35	Alojzij Toman	44
Preseljevanje čebel	37	Opazovalne postaje (tabela)	45
Iz prakse in še kaj	38	Vprašanja in odgovori	47
Čebelni spački	40	Društvene vesti	77
K članku prof. Beraniča	41	Drobiž	48

Predavanja:

Predavanja in tečaji.

15. aprila, Vnanjgoricê p. Brezovica pri Ljubljani, pri čebelnjaku g. Ignacija Novak, ob 3. uri popoldne. Tema: Čebelarstvo napredno.
22. aprila v Selcah nad Škofjo Loko, pri čebelnjaku g. Fran Šmid-a, ob 3. uri popoldne. Tema: Opravila v kranjiču in A. Ž. panju (praktično.)
29. aprila v Velikih Laščah, v čebelnjaku g.

Jernej Petriča, celodnevni čebelarsti tečaj. Začetek ob 10. uri popoldne.

6. maja v Tacnu pod Šmarno goro, celodnevni čebelarsti tečaj. Začetek ob 8. uri zjutraj pri „Lovrenčku“ v Tacnu, ob 2 uri popoldne pri čebelnjaku g. Josipa Virka v Sred. Gmeljnih.
6. maja v Staremtrgu pri Rakeku, celodnevni čebelarsti tečaj. Čas in čebelnjak določi podružnica.

Listnica uprave.

Gospa G. G. Vrtojba pri Gorici. Denar prejeli! — Vse podružnice in člani prosimo, da nam ev. nerédnosti pri prejemanju lista

nemudoma sporoče. Če slučajno kateri član lista ni prejel, prosimo, da nemudoma list reklamirate. Naslovi naj bodo točni.

Prodaj

400 kg točenega medu po K 100 za kg. Ponudbe na naslov:

ARBEITER IVAN,
kotlovodja, Konjice Vešenik 10.

Naprodaj

imam 30-40 kranjičev z mladimi maticami, še dobro založene z medom. Ponudbe na naslov:

IVAN SOKLIČ,
pod Sv. Trojico št. 21. Pošta Dobkrtina pri Domžalah.

20 A. Ž. polovičarjev in 7 panjev nemške normalne mere, obljudenih z močnimi družinami ima na prodaj

Janko Babnik

čebelar, Rožna dolina, p. Vič pri Ljubljani.

Kupujem žive čebele v kranjič h in roje v vsaki množini. Kdor jih ima naprodaj, prosim, da mi javi.

ANTON ŽUMER,

čebelarstva in trgovska tvrdka na Javorniku, Gorenjsko

Kupim „Kuntscheve dvojake“ najnovjše izdaje.

Ponudbe na naslov:

VLADIMIR SKRBINŠEK, Jarenina, Slovenske gor.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica 21.

Letnik XXVI.

V Ljubljani, dne 31. marca 1923.

Štev. 3.

čebelarska navodila za začetnike (april, maj, junij).

Iv. Šmajdek — Krtina.

Zdrave čebele in preskrbljene z zadostno zalogo, se ob ugodnem vremenu hitro razvijajo, panj se polni s čebelami in v drugi polovici aprila boš pa gledal, da pospešiš razvoj še s špekulativnim pitanjem. Pitaj špekulativno le močne panje, ob lepem vremenu in zvečer, ko preneha izletavanje! Slabičev ne pitaj, ker jih s tem še bolj oslabiš!

Za špekulativno pitanje je najboljše zelo razredčen ajdov med. Na 1 kg medu vzemi 2 l tople vode in polagaj to tekočino toplo vsaki drugi dan $\frac{1}{8}$ l na panj tako dolgo, dokler ne prične izdatna paša. Pripomnim pa, da morajo čebele, ki jih špekulativno pitaš, imeti dovolj zaloge, ker s to $\frac{1}{8}$ l tako razredčenega medu ne boš preživeljal celega panja; to je le dražilo, da hiti matica z zaleganjem in se čebele množe, da dobiš čim preje močne roje in da imaš do paše dovolj berivk.

Tam, kjer je narava oblagodarjena z vrbo, borovnico in črešnjo, je to pitanje nepotrebno, samo da je vreme. V takih krajih se čebele pred koncem aprila tako razvijejo, da moraš že prevešati, krajniji ti pa še čelo roje.

Kdaj boš prevešal? S prevešanjem prostor v panju podvojiš in čebele morajo ves ta povečani prostor tudi ogrevati, zato glej, da se s prevešanjem ne prengliš!

— Jaz postopam takole:

Ko so se čebele v panju tako razmnožile, da zvečer zasedajo zadnji sat, oziroma, da A. Ž. panju že precej gosto zasedajo za mrežo, odstranim pri teh deščice iz matične rešetke in napolnim medišče z izdelanimi sati in z 2 do 4 satnicami. Drugim panjem pa odvzamem pokrov, namesto tega dam matično rešetko in na to nastavek z izdelanimi sati in tudi z 2 do 4 satnicami. Vse satovje pa prej ogrejem, da panja s povečanjem preveč ne shladim. Ker je v satju vedno še kaj medu (ako ne, ga nekoliko naškropim z medeno vodo), so čebele kmalu v medišču oziroma v nastavku.

Sedaj sem čebelam prostor samo razširil. V 3 do 4 dneh pa pričnem s pravim prevešanjem. Iz plodišča vzamem samo $\frac{2}{3}$ zaleženega satovja, ki ga sedaj zamenjam z onim iz medišča. Tako pustim v A. Ž. panju sat z matico in še dva zaležena sata v sredi plodišča in nad te postavim v medišču ostalih 6 satov iz plodišča, ob straneh pa še dopolnim s sati iz medišča. V plodišče pa dam tudi 2 do 4 satnice, da si tako izpopolnujem mlado satovje.

Enako postopam pri panjih z nastavki.

Ako dam prej satje v medišče, oziroma ako dam panju nastavek, ne da bi prevesil, s tem nič ne izgubim. Čebele v

teh 3 do 4 dneh, predno začnem prevešati, satje v medišču, oziroma v nastavku lepo osnažijo, ga tudi že nekaj napolnijo z medom in tako pripravijo, da matičica lahko nemoteno kmalu začne staviti vanj zalego. Pazim pa vedno, da so panji dobro odeti, da imajo dovolj toplote, ker spomladi je najnevarnejši čas, da se zalega prehladi, ako jo čebele dovolj ne zasedajo.

Postopam pa zato tako, ker sem mnenja, da se je pri prevešanju držati pravila: *polagoma in varno*.

Ali smo pa dosegli s prevešanjem, da čebele ne bodo rojile? Nikakor ne! To delo tudi ne imej tega namena! Vsak panj mora rojiti! (To je Vaše naziranje. Vobče smo pa proti rojenju in ga baš s prevešanjem preprečimo pri 80% panjev. Op. uredn.)

S prevešanjem dosežemo, da dobimo močne družine, ker smo dali matičici dovolj novega prostora za zaleganje, čebele pa prazne celice pridno polnijo z medom. Ko pride panj do vrhunca, nam da močnega prvca. Izrojencu pa najkasneje 4. dan po rojenju porežemo, razen enega, vse matičnike, da nam sedaj več ne roji. Tako dosežemo, da imamo močnega prvca pred glavno pašo, kateri ima silo, da se lepo razvija. Imamo pa tudi zelo močnega izrojence z mlado matičico, katera se ob dobri paši hitro spraši; čebele bodo pa tudi toliko donesle, da že meseca junija poplačajo čebelarja s precejšno težo poletnega medu. Gotovo je pa, da so roji in izrojenci, katerih matice so že izprašene, veliko pridnejše nego starci, kateri čakajo na rojenje in potem ob najboljši paši radi lenuharijo in posedajo po bradah, v jezo čebelarjevo.

Dragi čebelar! Ravnaj se tako in ne boš se kesal!

Pravočasno si pa za rojenje vse pripravi! Ako nimaš še panjev, naroči jih takoj, kar bo že itak pozno. Panji s premakljivim delom morajo biti natančno izdelani, sicer boš vse hudobce vseh na-

rodov klical na pomoč, kadar boš imel opraviti z njimi. Zato ne glej na ceno, ampak na izdelavo in opremo panja. V slabo in nepravilno narejenih panjih ne boš mogel umno čebelariti; kmalu se jih boš naveličal, jih zavrgel in v sedanjih časih, ako nisi verižnik, boš zelo pogrešal denar, katerèga si plačal za panj, ki ga ne moreš rabiti.

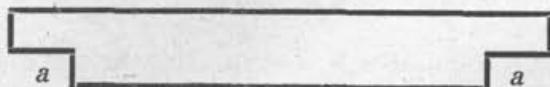
Ako ne veš, kakšen je pravilno izdelan panj, stopi do bližnjega umnega čebelarja, ki te bo radevolje poučil in ti tudi mogoče lahko nasvetoval, do katerèga čebelarja — mizarja se obrni, da ti bo napravil take panje.

A. Ž. panje ima društvo v zalogi, a požuri se, da ne prideš prepozno.

Če hočeš čebelariti v kranjčih, si napravi take, da bodo imeli pravo velikost ($30 \times 16 \times 70$ cm), v katerih boš gojil čebele, ne pa čmrlje.

Kdor čebelari v panjih s premakljivim delom, naj ne pozabi, da pravočasno pritrdi na okvirje takoimenovane žačetke, da pokaže čebelam pot, kako naj stavijo satje. Ako nimaš dovolj malih satičkov ali sploh satja ali satnic, si najhitreje in najceneje pomagaj s tem, da čebelam na zgornje remeljce v sredo načrtaj z voskom ravno črto.

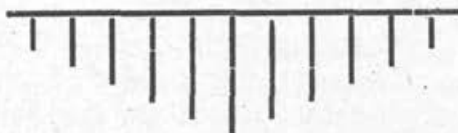
Vzemi 4 cm daljši remeljček nego je zgornji remeljček okvirja, ga zažagaj na vsaki strani 12 mm globoko in 22 mm oddaljeno od vsakega konca in izreži na konceh zažagani del. Napravil si tako pripravo, ki jo imenujemo črtomer. S to

pripravo si hitro načrtavaš z voskom črte na zgornje remeljce satnikov. Razstopi si čistega voska in košček kolofonije. Ko si črtomer dobro namočil v vodi, ga nastavi na zgornjo deščico okvirja tako, da se dotikajo njegova ušesca (a) stranskih deščic okvirja. Vzemi sedaj iz posode s kovinsko žlico ali s cevko za pritrjevanje satnic razstopljenega voska, nagni neko-

liko okvir, in vlij vosek ravno po sredi z notranje strani deščice okvirja. Smer ti kaže na zgornjo deščico nastavljeni črtomer. Čez par sekund črtomer odstrani in imaš lepo ravno črto iz voska natančno po sredini satnikove gorenje letvice. Takih črt lahko narediš, ko se privadiš, do 200 v eni uri. Črtomer pa večkrat omoči v vodi, da se ga ne prime topli vosek. Čebele ti po teh črtah delajo ravno tako kot bi imel začetke iz satovja.

Ako je roj močan, paša dobra in panj ne prevelik, lahko strešeš roj na same začetke iz črt; boljše je pa, da imaš vsaj nekaj daljših začetkov iz satja ali satnic. Daljše deni v sredo, krajše ob straneh! Ob slabi paši pa uporabljaj cele sat-

nice ali izdelano satje; slabейše roje pa stresaj sploh na izdelano satje, oziroma satnice.

Da ti čebele ne nastavijo preveč trotovine, vzemi čez 10 dni po rojenju vsem rojem neizdelano satje, če ni v njem zaloga in ga zamenjaj z izdelanimi sati ali satnicami. Velike panje kot je A. Ž. pa izpolni vsaj na polovico z izdelanimi sati ali satnicami, drugo polovico pa s satnimi začetki.

Če ne veš kako se pritrdijo satnice v satnike, povprašaj podružnične odbornike, ki morajo biti v tem izvežbani.

Razume se, da tudi rojem, ki jih strešeš v kranjčice, veliko pomagaš, ako jim znotraj na pokrov pritrdiš nekaj satov.

Ako paša preneha, ne pozabi na pitanje rojev.

Ali si storil svojo dolžnost pri podružnici? Ne ravnaj se po trojih, ampak po čebelah — delavkah; zato le brž poravnaj članarino, da boš vreden tvojih čebel-delavk; če pa hočeš biti enak matiči, pa skrbi, da se bo čebelarska družina razširila tudi še s čebelarji, kateri niso še člani podružnice.

čebelarjenje na med.

Dr. Šime Matejčič — Trst.

(D dalje.)

Žnideršičev satnik je zlasti upeljan v Sloveniji, dočim so Hrvati in Srbi še vedno brez stalne, splošno upeljane mere. Zato se posebno čuti potreba in vidi prizadevanje posameznih čebelarskih društev, da bi se ustanovila ena sama enotna mera za celo Jugoslavijo. Namen baš tega članka je, da se sproži razprava o tem vprašanju in da se zadeva brez odloga postavi na čisto realno podlago.

Dosedanji posestniki A. Ž. panja, bi s tem ne bili prav nič oškodovani, ker bi višina satnika ostala ista, a napredku čebelarstva bi mnogo koristilo, ako bi se zadinile razmere vseh panjevih sistemov.

Ko smo tako v principu ustanovili velikost in število satnikov v plodišču racionalnega panja, ne bo odveč, ako premotrimo v tem oziru nekatere tipe mo-

dernih panjev, ki so se pokazali do sedaj kot najboljši v racionalnem čebelarjenju na med.

Naslednja razpredelnica naj služi v boljše razumevanje.

Ime panja	Notranja mera satnika cm	Število satnikov	En satnik ima celic	Celo plodišče ima celic
Langstroth	42 × 20·8	12	7420	89000
Dadaut-Blatt	42 × 27	12	9640 (8640)	115600 (103600)
Žnideršič	39·6 × 23·6	10 (9)	7940	79400 (71460)
Predlagana mera	42 × 23·6	12	8420	101000

Langstroth. V Ameriki skoro izključno v rabi, je sigurno dober, celo izvrsten panj, ker sicer bi ga praktični

Amerikanci ne bili uporabljali nepretrgoma že več nego pol stoletja. Zelo je praktičen, ker ima medišče enako plodišču, tako da se morejo isti satniki uporabljati tu in tam. Pri zelo močnih družinah se nastavi lahko še drugo medišče vrh prvega; s tem se jemlje čebelam volja do rojenja. Toda satnik tega panja je nekoliko prenizek; ima tisoč celic manj nego bi jih moral imeti po zgorajšnjem našem dokazovanju.

Zato se pa zalega v tem panju razvija na škodo medene zaloge. Na ta način pride skoro ves med v medišče, odkoder ga navadno iztočijo. Tedaj pa ostane za zimo premalo medu v plodišču. To dejstvo priznavajo Amerikanci sami in zato tudi dokrmijo v jeseni, kar manjka, s sladkorjem, ki je pri njih mnogo cenejši od medu. No, akoravno manjka panju prostora za kopičenje zimske zaloge, se pa zelega na desetih satnikih s 74200 celicami more povsem dobro razvijati. V tem oziru ta panj popolnoma odgovarja svojemu namenu.

Dedant-Blatt je sicer ameriškega izvora, a se v Ameriki skoro ne rabi. Uveden je v Evropo, kjer se je hitro razširil po Italiji, Švici in Franciji. V medišču ima polovične satnike notranje mere $42 \times 13,5$ cm. Pri zelo močnih družinah in po krajih z obilo pašo rabijo nekateri čebelarji razširjeno medišče, v katerem je do 20 takih satnikov. Plodišče ima 115.000 celic, torej skoro za dva satnika več nego bi moral imeti po našem računu racionalni panj. Pa vendar se je ta panj z velikim uspehom udomačil po Italiji. Kako to? Naš račun torej ni istinit? Vsekako! Vzrok je enostavno v tem, ker je italijanska čebela nekoliko večja od naše in zaradi tega gradi nekoliko večje celice. Tako je v kvadratnem decimetru italijanskega satja samo 762 celic, dočim jih je v našem satju 850. Po tem ima en satnik tega panja v Italiji samo 8640 celic, ali celo plodišče 103.000, število, ki je jako blizo onemu, ki smo ga izračunali za normalno velikost plodišča (101.000).

Tega panja bi torej iz navedenega razloga ne smeli brez izpremembe rabiti pri nas: Za našo kranjsko čebelo ima preveč prostora in bi morali zato njegove satnike nekoliko znižati, da bi dobili določeno število celic v plodišču. Iz tega razloga je razumljivo, da se ne smejo za naše čebele naročati satnice iz Italije, niti se ne sme tamkajšnji čebeli dajati naše satje. V obeh slučajih je neuspeh gotov: kranjska čebela se ne bi lotila italijanskih satnic, a italijanska matica bi legla v našem satju samo malovredne zanikarne čebele brez sposobnosti za življenje.(?) To naj si zapomnijo naši čebelarji pod Italijo, ki bodo prišli prej ali slej v dotik z italijanskimi čebelarskimi tvrdkami in z italijansko čebelo.

Ž n i d e r š i č. Satnik ima 7940 celic, torej se po svoji velikosti med Langstrothovem in našim racionalnim. Panj jih ima samo 10 v plodišču (največ celo samo 9! Op. uređn.), a ker vemo, da je treba dveh satnikov za cvetni prah, tedaj preostane za zalego samo 8 (7) satnikov s 63.500 (ozir. 55.500) celicami; to je pa vsekako premalo za popolni razvoj zalege, ako se upošteva, da je treba od tega odbiti še najmanj 10.000 celic za med. Langstroth je v tem oziru veliko boljši, ker ima na razpolago 74.200 celic za zalego.

Istina je sicer, da se s prevešanjem prepreči v A. Ž. panju za nekaj časa pomanjkanje prostora v plodišču, ali zdi se mi, da sem opazil, da čebele napolnijo takrat prazne celice plodišča prehitro z medom, zlasti ako je dobra paša, in zato matiči izpočetka zopet manjka prostora. Z druge strani pa se to prevešanje izvaja šele tedaj, ko je panj že precej časa trpel na posledicah pomanjkanja prostora.

Naposled ima A. Ž. panj to napako, da se čebele čez zimo ne morejo pregraditi na manjše število satnikov. Zaradi tega ne more imeti ta panj dovolj toplote za razvoj zalege rano pomladi, in zaradi tega tudi matica ne more popolnoma razviti svojih sil.

Iz vsega tega je razvidno, da bi bil za nas za uspešno čebelarjenje na med najboljše panj ameriškega sestava, ki bi imel v plodišču okoli 100.000 celic, t. j. 12 satnikov v velikosti 43.5×26 cm zunanje mere.

To bi bil povečan Langstrothov ali pomanjšan Dadantov panj, a nazivali bi ga lahko Langstroth-Žnideršič (v razliko od Alberti - Žnideršič).

Pojasnil sem tu v kratkem — po raznih strokovnjakih — katere zahteve se stavijo na racijonelno čebelarjenje in kateri moderni panj bi najbolje odgovarjal našim razmeram. (Točni opis tega panja s slikami bom objavil v eni prihodnjih števil.) Sedaj pa preidem na opisovanje novega načina čebelarjenja, ki bo pokazal, kako se racijonalno izkoristijo take močne družine v tako velikih panjih.

(Dalje prihodnjič.)

Preseljevanje čebel iz starih panjev v nove na prenično satovje.

Iv. Jurančič.

Po vojni je nastalo veliko novih čebelarjev; kupili so si po par plemenjakov, kranjičev ali košev, in prva skrb vsakega je bila, kako bi spravil čebele v novi panj s premičnim satovjem. Marsikateri začetnik je preveč vnet in nestrpen, vse bi rad kar naenkrat preobrnil. Ali tudi v tem slučaju velja: Počasnim, pa zanesljivim korakom, ker se sicer lahko več pokvari, nego dobrega doseže.

Novi panji se najbolje in najpravilneje naselijo z roji. Ako začetnik kupi par dobrih plemenjakov — s slabimi itak ni nobenega upanja — naj jih obdrži par let, kakor so, da dobi od njih več rojev, ki jih potem spravlja v nove panje. Roji mu naredijo veliko lepega satovja, zlasti če jim pomore s satnicami. Saj je najvažnejša skrb začetnika, da čim prej doseže potrebno zalogo lepega, pravilnega satovja. Zato naj deluje v prvih letih na roje in produkcijo satovja, potem še le na proizvajanje medu.

Včasih pa se vendar pojavi nujna potreba, plemenjaka prestaviti na premakljivo satovje. To se doseže najbolje na nekak prehodni način s tem, da se mu da podstavek prirejen s satniki in satnicami. Če so na razpolago satniki z izdelanimi sati, ki se dajo med satnice, tem bolje. Edino ugoden čas za to je pomlad ob začetku dobre paše. Kot podstavek velja tak panj, ki se zgorej odpira; če ni takega na razpolago, se mora pose-

bej za ta namen narediti podstavek za kakih 8 satov. Naloženemu plemenjaku se odvzame dno, da je stik obeh panjev po celi notranjščini prost in se čebele tem rajši lotijo dela v podstavku. Žrelo zgornjega panju se zapre, vse špranje in luknje med panjema se dobro zamašijo, da so čebele prisiljene letati skozi spodnje žrelo. Priporoča se še nastavljenju prostor zožiti, kar je zlasti pri kranjiču lahko; v zadnjem koncu se mu izreže prazno satovje — blizo do tretjine panja — ter se tako nastali prazen prostor pripre s pripravno desko. S tem se čebele primorajo, da hitreje zasedejo podstavek. Ob dobri paši začnejo čebele kmalo staviti satovje in privabijo matico, da tukaj zalega. Zgorej pa vedno več zalege izleze in izpraznjene celice čebele napolnijo z medom.

Čez 14 dni je treba satovje v podstavku pregledati, ali se je že matica preselila dol ali ne. Ako jo najdemo spodaj, položimo med oba panja matično rešetko, da ne more več nazaj v nastavek. Pri tej priliki se odpre do polovice še zgornje žrelo za tri dni, da troti odletijo, sicer so zaprti, vsled česar razburijo celo družino. Nastavek se čez tri tedne odvzame, ko je vsa zalega izlezla, spodnji panj se opremi s pokrovom ter se nadalje redno oskrbuje. V slučaju, da je podstavek le zasilen, samo za ta namen prirejen, se seveda mora zamenjati s pravilnim panjem, v

katerga se satovje s čebelami vred preloži, da ima družina po tem prostor in pogoje za nadaljni razvoj.

Pri tem postopanju se mogoče dobi zgornji panj poln medu, a začetniku bi bilo gotovo ljubše, da bi dobil par rojev, kar pa bo najbrž vsled tega preseljevanja izostalo. Na vsak način naj se tak preseljenec v jeseni pregleda glede zimске zaloge, da se mu dopolni, kar manjka.

Še na en način je možno čebele preseliti iz starega v novi panj, a to je dokaj nasilen način. Čebele se s trkanjem ali bobnanjem in dimom preženejo iz svojega dosedanjega bivališča v kak prazen panj, satovje pa se izreže, se vdela v satnike ter se spravi v novi panj, in slednjič se še čebele vsipljejo vanj. Da se to ne more vršiti vsak čas v letu, je samo ob sebi umljivo, temveč le takrat, ko je v panju malo zalege in medu. Najprimernejši čas bi bil, ko je drugič izrojil, ali če tega ni bilo, nekako 14 dni po prvcu.

Natančneje tega opravila ne bom opisoval, ker je jako ogabno delo, oštudna mesarija, ki sploh ni za začetnika, saj še dobro vaje in spreten čebelar ne doseže zaželjenega uspeha. S tako globoko v čebelni red in živelj segajočo operacijo se vse notranje čebelno življenje spravi iz pravega tira, tako da je največkrat čez par tednov le še peščica revščine v panju. V starem panju naredijo čebele satovje po svoji volji, toraj večinoma manj pravilno, več ali manj krivo, mestoma, kjer je navadno med, debeleje; in ako se taki kosi tlačijo v satnike, se pri najboljši volji ne doseže nič lepega, pravilnega. Neredkokrat se taki kosi nagnejo ali celo poderejo in v panju nastane tak nered, kakoršen čebelam gotovo ni v korist. Nikomur torej ne priporočam te operacije, ker se s tem največkrat le dober plemenjak uniči ali vsaj do skrajnosti pokvari in oslabi ter stori več škode, nego koristi.

Iz prakse in še kaj.

Francé.

Zadnja leta sem precej šaril po svetu in prevažal svoje čebele iz kraja v kraj, kot prenaša mačka svoj ljubljeni zarod. Še pred koncem svetovne vojne sem z ostanki svojega premoženja prepeljal na Tolminsko tudi pet panjev čebel, ki sem jih imel shranjene v zaledju; druge pa sem pustil še na starem mestu. Vzel bi bil vse, toda bal sem se, da mi ob takratnih prometnih razmerah razbijejo še teh pet panjičev. Bili so to štirje kranjiči in en eksporten. Poslal sem z železniškim vozom kar dva moža, da sta pazila na blago. Posebno sem jima še priporočil svoj zaklad — čebele, čeravno sem imel malo upanja, da pridejo zdrave na določeno mesto. Pred odhodom sem kranjičem podložil satje z deščicami, da bi se pri butanju železniških voz satje ne polomijo. Pazil sem, da nisem vzel pretežkih družin. Na namembni postaji sem

najprej vprašal možakarja s kako maniro so se vozili in izvedel takoj žalostno novico: Na raznih postajah so se vozovi tako zaletavali drug ob drugega, da sta odletavala moža iz kota v kot. Moj eksportni se je pri enem teh silovitih sunkov dvakrat preobrnil. Z žalostjo sem naredil tisti hip križ črezenj, nisem ga štel več med žive.

Na postaji je čakal že voz, pa tak voz, da se ga Bog usmili: na dveh nerodnih kolesih, žalosten ostanek laške slave pri Kobaridu. Na to čudno vozno prikazen smo naložili vso ropotijo in slednjič prav na konec še onih pet panjev. Po slabih, od vojne razoranih cestah, se je naš voz premetaval iz jarka v jarek. Zdaj sem naredil križ še čez one štiri kranjiče, ki so vsaj po železnici prišli na videz zdravi. Hudo mi je bilo že zaradi tega, ker sem vedel, da v tu

kajšnjih opustošenih krajih ne dobim nikjer čebel za pleme. Prišedši na mesto, sem s strahom odnesel panje na neki hodnik v višini prvega nadstropja, ker pri tleh tiste čase zaradi vojaštva ni bilo nič kaj varno. Ko se je žival po mučeniški vožnji malo umirila, sem počasi odpiral panje. Najprej eksportnega. Bil sem še zadovoljen. Utrgala sta se samo dva satova, ki sem ju drugi dan vzel ven in ju naravnal nazaj. Pri kranjičih pa sem bil naravnost presenečen. Vsi štirje so prišli popolnoma nepoškodovani na mesto. Zdaj sem bil na konju. Daleč naokrog je bilo samo teh pet mojih panjev in potem spet nekaj ur nobenega. Take razmere so bile takrat.

S temi družinami sem imel srečo. Enega kranjiča mi je sicer vzela zima, ker je vihar panje razodel in enemu odprl skončnico, da je celo noč pihalo skozenj. Čebele je dobesedno odnesel veter skozi žrelo, da je bilo drugi dan vse črno na tleh pred panji. Drugi so prav dobro prezimili in mi dali 8 rojev. Vsadil sem jih v žnidaršiče, ki mi jih je naredil domač mizar. Ker je bilo izredno dobro leto, sem pustil jeseni 8 plemenjakov - korenjakov in pridelal okrog 120 kg medu, največ iz medišč. To je bilo l. 1919. Bila je tako dobra paša, kakoršne še ne pomnim. 6. av. mi je prerobil izrojenc, 12. avgusta pa starec, ki spomladi sploh ni rojil. Ko sem bil osem dni z doma in sem ob vrnitvi pregledal panje, jih nisem več spoznal. Vse je bilo drugače in novi roj je bil že pri koncu z izdelanim satjem.

Brale so takrat planinske rože in med je bil posebno prijetnega okusa. A hude so bile, ker je bila neznosna vročina, da nisi smel blizu. Dogodil se mi je čuden slučaj. Ob nekem pregledovanju me je picila samo ena čebela na roko in sicer ravno nekam na glavno žilo v zapestju. V petih minutah sem začutil po celem životu neko, nervoznost vzbujajočo srbečico. Postalo mi je neznosno. Dobil sem že v svojem življenju nešteto pikov in bil skoro neobčuten proti njim,

a ta je bil tako izdaten, da nisem mogel prestajati. Moral sem naravnost v posteljo — da me je danes kar sram. Toda stvar ni bila tako nedolžna. V teku nadaljnih pet minut sem bil že pisan po celem životu kot gad. Povsod ob sklepah, okrog pasu in vratu, so se mi naredili modri pasovi, ki so vzbujali grozovito srbečico. Vrh glave in prav doli na peti pa sem imel trde, srbeče bule. Razmetati sem moral vso obleko s sebe, ker me je vsak dotikljaj blaga naravnost žgal kot koprive. Nikoli nisem uporabljal kakih sredstev proti piku in tudi zdaj sem čakal — precej nemirno sicer — konca tega čudnega zastrupljenja. V četrte ure so težave prenehale in žila je zopet bila normalno. Kje je žival nabrala toliko skritega srda, nisem mogel dognati, ker so me v istem času še pikale, pa ni bilo nikakih ceremonij zaradi tega.

Tisto leto smo bili že pod Italijani, ki so hudi sladkosnedeži. Morali smo pred vojaštvom vedno stražiti svojo žival. Od vojakov sem doznal, da po Italiji, zlasti dolnji in srednji, ni čebelarstvo tako razvito kot pri nas. O premakljivem delu vedo toliko kot nič. Čebele gojijo večinoma še v starih škatljah kot pri nas pred stoletjem.

V našem sosednjem trgu je bil po veljnik, general, ki ga je menda čebelarstvo zanimalo. Pripravil je od nekod ameriški panj, z namenom, da bi naše »barbarsko« ljudstvo učil modernega čebelarstva. Postavil ga je na očitno mesto pri vili, kjer je stanoval in ga izročil v skrb nekemu vojaku, ki se je menda malo razumel na čebelarstvo. Ta vojok je poklical našega čebelarja in ga začel poučevati in nagovarjati, da bi privabil še druge čebelarje iz soseščine na poučna predavanja in razkazovanja nove iznajdbe. Toda naš človek mu je pojasnil, da smo mi ta panj že zavrgli in priredili po njem boljšega, namreč žnidaršiča in da poznamo temeljito vse te metode. Generalova šola je tedaj propadla in panj je zopet romal v Italijo, odkoder je bil prišel.

Lanska zima (t. j. 1921/22 op. uredništva) je bila velika šola za čebelarje. Urezali so se posebno oni, ki pušča-jo čebelam za zimo premalo zaloge in ne vedo, da so čebele vedno enako zmerne, naj imajo dosti ali malo in da ostane zaradi tega neporabljena zaloga medu za prihodnje leto. Zato je zlasti po nekaterih krajih Dolenjske nastopila spomladi morilka-lakota. Čebelarji, ki so jeseni preveč računali na med, so imeli spomladi prazne čebelnjake, zaradi hudega in dolgotrajnega mraza so namreč tudi porabile več nego druga leta.

S svojo živaljo sem bil lansko leto že na tej strani diplomatsko zveržene državne meje. Zaradi raznih neprilik sem mogel šele o Vseh svetih prepe-ljati dvanajst kranjčev z Gorenjskega

na Dolenjsko. Ker je precej po prevozu nastopil mraz, nisem mogel niti v panje pregledati. Bil sem tudi mnenja, da se ni pripetilo kaj hudega. Spomladi pa sem opazil, da dva panja ne letita. Odprl sem ju in videl: prvemu se je potrgalo satje. Polovica je padla na eno stran, polovica na drugo stran. Na eni strani je bilo celo gnezdo mrtvih čebel na popolnoma praznem satovju. Druga stran je bila polna najlepšega zadelanega medu. Ker je bilo kakih pet prstov prostora vmes, čebele v mrazu niso mogle preiti na polne sate in pomrle so ob napolnjenih loncih. In to je bil eden najtežjih panjev v čebelnjaku. Ostalo mu je še kakih 7 kg medu. Drugi je moral priti pozimi ob matico, ker sem jo našel na dnu panja med mrtvimi čebelami, a imel je še tudi par kg zadelanega medu.

čebelni spački.

Jan. Burnik — Cerklje.

Po čebelarških knjigah in spisih navadno beremo, da so majhni troti znamenje brezmatičnosti. Večinoma je ta trditve resnična, vselej pa tudi ne. V rani pomladi se kaj rado dogodi, da ti iz enega ali drugega panja pribrenči pritlikavi godec — mali trot, ako pa panj preiščeš, vidiš, da je matica in zalega v redu — trotek je prišel na svet, rekli bi najlažje — po pomoti.

Pogosto pa opaziš na panjevi bradi mrtve ali pa na pol žive trote, ki niso pravilno zraščeni, imenujemo jih spačke. Kakšni pa so spački? Da jih ločiš od malih trotov jih je treba že malo pobližje pogledati. Največkrat imajo glavo in oči trotove, zadek pa gladek in koničast. Med spački pa boš opazil tudi take, ki imajo glavo trioglato kot čebela, eno oko čebelno drugo pa trotovo, zadek pa nekateri čebelni, nekateri pa trotovski. Zares prave spake so. Imajo pa tudi želo, pa ga ne morejo rabiti, ker je večinoma zadku priloženo tako, da se vidi tudi mehurček ob korenini žela. Poleg pa

imajo tudi spolovila kakor trot, seveda manjša; konec zadka je večinoma odprt, da je oddaleč videti, kakor bi mu zadnjega obročka manjkalo.

Ako ti kak panj izmetava spačke, ne bodi preveč žalosten in v skrbeh, panj je v redu in taka matica je zelo dobra. Tole pa ne bo res, tako si misliš, ko to bereš. Tudi stari Janša pravi v svoji knjigi, da so spački slabo znamenje za panj. Poglejmo dobre in slabe strani panja v katerem se ležejo spački. Leta 1920. sem imel en panj, leta 1921. pa dva taka panja v katerih sta matici legli spačke, pa niste bili nič v sorodstvu, če morda po trotih, drugače ne. Izkušnja je dobra reč, zato naj popišem, kar sem dognal. Povem naj pa že vnaprej, da govorim brez čebelarske latinščine, samo resnične stvari.

Izrojenčeva matica v A. Ž. panju, mi je v poletju in na jesen v letu 1920. zastavljala spačke. Do takrat te vrste »zverin« še nisem poznal, zato sem vprašal stare pa tudi napredne čebelarje, kaj naj

naredim s tem panjem. Stari čebelarji so mi rekli: »Trotovko imaš«, napredni pa so trdili, da je matica slaba, da se ni dobro oplodila, nekateri pa so rekli, da ima morda dve matici, ena zelega čebele, druga pa spačke. Pri takem ugibanju na: n je leto minulo in prišla jesen. Odvzel sem medišče, pa kako težko, trikrat sem moral bežati iz čebelnjaka, tako se mi je upiral. Da bi brskal po plodišču, do tega mi je zmanjkalo potrpežljivosti pa tudi veselja. Mislil sem si: kar bo pa bo. Ako bi bila matica slaba, bi panj pešal, ne pa ostal pri taki moči, imel je namreč vsaj $\frac{1}{8}$ več živali nego drugi, zato sem ga pustil za pleme.

V rani pomladi l. 1921. sem opazil po spačkih pri tem panju, da je matica zimo srečno preživela. Vsaki dan sem dobil po več spačkov na bradi tega panja. Hotel sem se do dobra prepričati, kako je z zalego in zalogo v tem panju, zato sem lepega in toplega pomladnega dne naprosil starega in izkušenega čebelarja Petercovega očeta, da so mi prišli pomagat. Povem odkrito, da sem se tega panja bal še od jeseni, tako so mi dale vetra. Delala sva popolnoma mirno, pa sva takoj, ko sva odvzela okence, dobila že za potrebo zdravil zoper revmatizem. Da je bilo hudo, ko sva vlekla satove iz panja, si vsak sam lahko predstavlja. Dobro je bilo pa to, da se jih Petercov oča nič ne boje. Ako jih pikajo po rokah še ne čutijo ne, če jim pa katera zasadi svoj meč v nosnico pa samo pravijo: »Ne bod' no sitna!« in stvar je opravljena, dočim mlajši čebelarji smrkamo in kihamo, da je joj! Naravnost čudila sva se lepi zalegi, kar je bilo praznega, vse celice je

matica zalegla. Zalega je bila lepo gladko pokrita od medenega roba do zadnjih dveh vrst celic, v teh dveh zadnjih vrstah spodaj pa je bilo na vsakem satu po kakih 20 vzbočenih pokrovčkov in pod temi spački. Panj je bil poln živali in ni čuda, da mu je zimska zaloga že pohajala. Že v začetku aprila sem mu odprl medišče, katerega je hitro zasedel. Rojil je med prvimi, roj pa je bil skoro 1 kg težji nego drugi prvci iz iste vrste panjev. Ta matica je zalegala spačke celo svoje življenje, to je do jeseni l. 1921. ko sem jo umoril. Glede meda pa je bil njen panj med prvci najtežji.

Dobre strani panja z matico, ki leže spačke bi bili po moji izkušnji tele: 1. Matica zelo pridno zalega (najbrže prehitro). 2. Panj je vedno zelo živahen in živalen ter za to 3. izkoristi pašo v polni meri ter prinese zato sorazmerno več medu.

Slabe strani pa so: 1. Spački jedo v škodo zalogi toda le kot ličinke — pozneje ne več, ker čebele vsakega spačka takoj ko se izleže odstranijo. 2. Čebele v takem panju so bolj hude in se tudi dimu ne umaknejo, temveč se ti zapode v glavo. 3. Dokler ni izdatne paše tak panj več porabi od svoje zaloge, zato mu je kmalu spomladi treba pomagati.

Dostavim naj še, da hčerka in vnučinja nimata te napake, da bi legle spačke, torej se ta slabost ne podeduje.

Ako ima kdo o tej reči drugačne izkušnje, pa naj jih popiše, da bomo še bolj jasno videli dobre in slabe strani izjem, ki čebelarju niso tako škodljive kot se navadno piše.

A. Ž.

(K članku prof. Beraniča v 1. št. let. letn.)

Dr. J. Žigon — Litiya.

Najprej odgovor na poziv urednika na koncu članka:

V letu 1921/22 sem pustil čez zimo 16 A. Ž. Ostali so vsi. 5 je bilo grizavih,

ker sem 10 A. Ž. napravil v jeseni iz 26 kranjičev, katere sem s satovjem vred preselil v A. Ž. Ni me griza iznenadila, ker sem izvršil to delo pozno in ker se če-

belna družina več mesecev ne more urediti na tako razbrskanih razvalinah svojega okostja.

V tem času je zamrlo mnogim čebelarjem ob krmi v okolci vse polno kranjičev. To omenjam zato, ker se vedno trdi, da je v kranjiču prezimovanje najboljša, ker si čebele po mili volji in inštinktu napravijo stavbo.

Danes sem pregledal svojih 36 A. Ž. Edino eden je padel za grižo, a ne po krivdi A. Ž. ampak po moji, ker nisem na jesen natančno pregledal vseh panjev zaradi pomanjkanja časa.

Sedaj pa h kritiki g. profesorja! Bil sem svojčas eden od onih, ki je »napadel« g. Podgornika. Sedaj moram »napasti« tudi g. prof. Čebelarim že 10 let v A. Ž. Govoril sem večkrat z očetom tega panju, ogledaval si njegov čebelnjak. Čebelaril sem tudi v ameriki. panju. Videl sem jih mnogo, ki so čebelarili v gestungovcu in drugih panjih.

Vem, da potrebuje A. Ž. kot vsak človeški izum izpolnjevanja. Ne morem pa razumeti onih, ki pišejo take članke, ki bi jih od ljudi z višjo naobrazbo ne pričakoval. Kdor čuti v sebi sile in ima dandanes časa za večje delo, naj spiše kritiko, katero bodo razumeli vsi čitatelji; ne pa da vrže kar v hipu par izrekov na papir, iz katerih ni mogoče spoznati, da bi bili plod resnega opazovanja in primerjanja, ker niso dovolj obrazloženi.

Za mene je A. Ž. slovenski ameriškanski panj, ker moramo mi Slovenci čebelariti v paviljonih, a Amerikanci in naši južni bratje imajo zaradi obširnosti svojih zemljišč in njihove lege priliko postaviti vsak panj za sebe. Tradicija, t. j. razvoj čebelnjaka, igra pri nas tudi veliko vlogo.

Ker sem mnenja, da se dandanes čebelarstvo ne sme smatrati več za šport, ampak za produktivno panogo, je nesmisel začenjati z novotarijami, ki begajo začetnike z dobrimi in slabimi stranmi panja A. Ž. in drugih sistemov. A. Ž.

je prestal pri nas svojo preizkušnjo kot dobro bivališče za čebele, v katerem jih izkoristimo do največje mere. Tehnika naj ga še izpopolni in ostane naj kot podlaga modernega čebelarstva v naših krajih. — Tak je pač danes duh časa, da se raznoličnosti pri vseh predmetih, ki nam služijo za produkcijo, odpravljajo iz gospodarskih razlogov.

V prilog praktičnosti A. Ž. naj povem, da mi je neki Italjan iz Tirolske, ko sva bila v Veroni skupaj zaprta, v razgovoru o čebelicah povedal, da si je opisu iz nekega nemškega čebelarskega lista napravil večje število panjev, ki njemu staremu čebelarju ugajajo bolj nego vsi drugi sistemi. Bil je A. Ž. — Italjanska vlada je v Nemčiji na račun reparacij dobila lansko jesen 1000 panjev. Bili so A. Ž. Iz tega sklepam, da je pričel A. Ž. pot tudi v druge dežele iz svoje ozke domovine.

Sedaj pa nekaj k hibam A. Ž., ki se zde g. prof. tako strašne. — Odjemanje medu! Ali res misli g. prof. da bode Žnideršič v svojih 350 A. Ž. vpeljal begalnice? Meni se zdi, da so te begalnice neke igrace za čebelarje-športnike, ki se boje čebel. Predno bi človek postavil to napravo v panj, vzame lepo vse sate iz medišča jih postavi na kozo, napolni medišče s praznimi sati in čez 5 minut so vsi sati, 9 ali 10, ometeni. Jaz sem brez mreže, golih rok lani poleti eno nedeljo izpraznil med iz 60 satov in ne spominjam se, da bi me bila kaka čebele pičila. Tudi sem komaj par čebel pri tem pokvaril in ropanja ni bilo prav nič. — Čudežev menda jaz ne znam delati. — Ako pravi g. Humek v svoji rapravi, da je v A. Ž. odjemanje medu najtežje delo, mu verujem le v toliko, ako misli na polno medišče, ki tehta do 20 kg. Seveda ne priteče med brez truda v vrč. — V ostalem je pa to le subjektivno mnenje g. Humeka.

A. Ž. je že v obratu tako urejen, da se vzamejo poljubno železne palice iz njega, dvigne rešetka, vloži na njo prav lepo deščice ali pa, ako ima kedo časa

dovolj, da vloži namesto rešetke in nje nega okvirja čez zimo druge deščice. — V tem pogledu so razmotrivanja g. prof. nerazumljiva.

Opazke glede »vzgoje matic« se mi zde pa naravnost neverjetne. Ako g. Humek tega v svoji razpravi ni dovolj temeljito in obširno obrazložil, ni še s tem rečeno, da se v A. Ž. ne more prav ravno tako lahko vzgojiti nebroj matic kakor delajo v amerškem panju modri Amerikanci. Ona »palača« je pa le oplojevalnica matic in shramba za nje, posebno čez zimo. — Kdor si tako shrambo omisli in ako ima nekaj desetoric panjev, si jo mora, bode pač moral žrtvovati onih 80.000 delavk, a to le enkrat, saj si bodo te lahko gojile same naslednice.

Glede prezimovanja v medišču se da prirediti A. Ž. kot vsak drugi panj. Čez zimo je treba pač rešetko vzeti iz njega jo nadomestiti z desko, ki je nekaj krajša od rešetke ter ima v sprednjem robu zabita dva žeblija na polovico, da ne zapre čebelam izhoda. — Prevešanje navzdol sploh ni potrebno, saj se bodo čebele same razvile navzdol in ko bode matica spodaj ali jo pač tja postavimo se vloži matična mreža. — S tem se doseže idealno »prevešanje«, da se pusti čebelno telo nedotaknjeno in doseže uspeh, da bode čez 21 dni medišče pač le medišče.

Imel sem dve leti 2 Kunčevca. Zahvalim se za ona vrata in za oni »voziček«. Vrata lahko vedno porinem v obliki pri čeb. društ. kupljenega lesenega strešalnika pod grnezdo. Kedar pa hočem pogledati prav od blizu v gnezdo, mi niso

ona vrata na potu. Voziček pa, na katerem se vozi gnezdo, je pa pod svojimi nogami naravnost idealno napravljen, da se goje tam vešče. — Drugače nima nobenega smisla. Kdor ima izkušnje, bo kmalu presodil gnezdo z enim samim pogledom od zadaj. Za ometanje čebel rabim stresalnik iz pločevine, kojega postavim v panj od zadaj, da izgleda kot nekaj lij. Letos si ga bom tako izoblikoval, da bode res pravi lij, kojega žrelo bode šlo v ovinu v špranjo pod mrežnim okencem, s katerim je zaprto plodišče. To bom nastavljal, ko bom vložil v medišče nadomestne sate in je zaprl. Ometene čebele se bodo zlele pod plodišče in od tu v kratkem času lepo zlele v medišče ter delale dalje.

Mnogokrat sem že razmišljal, kako je to, da se ne najde med našimi čebelarji, star izkušen možakar, ki bi spisal delo o čebelni družini v A. Ž. s popolnim razvojem v tem panju in z ozirom na ravnanje s panjem. Za to je treba sicer mnogo časa in izkušenj. Prvega ima malo kedo, za drugo bi se pa že dobili: toda tako delo bi zahtevalo precej truda. — Prav žal mi je bilo, ko sem prebral brošuro g. profesorja Beranič »Temelji«, da je g. profesor porabil toliko časa in imel troške za tisk a vse to zaman. Perepričan sem, da je knjižico malokedo med Slovenci prečital do konca in da je malo komu kaj hasnila. Čebelarji, ki nimajo širše naobrazbe, pač ne bodo mogli brošure razumeti in poleg tega se naslanja na panj, ki ni pri nas skoro nič razširjen.

Žnidaršič ali Kunč?

Fr. Lorber — Braslovče.

Jaz obratujem izvečine s panji „Breitwabenstock“ po Richterjevem sistemu. Velikost satnikov je do malega enaka Žnidaršičevim. S temi panji je prav lahko delo, zlasti v prostostojećih policalih. Imajo pa to napako, da se odpirajo samo od

zgoraj in se satovje ne da prevešati, ker so v medišču polovični satniki in ni lahko mogoče spraviti čebel tja. Vspehi so malenkostni. Želel sem si A. Ž. panjev in se mi je posrečilo s pomočjo dveh dobrih tukajšnjih gospodarjev-čebelarjev napraviti

si paviljon, obstoječ iz 6 A. Ž. panjev. Takoj prvo leto sem imel v teh panjih veliko več medu nego v 10 prej omenjenih. Obratovanje pa ni nič težje in se ga zlahka priuči tudi preprost čebelar.

V zimi 1921/22 je pri nas padlo mnogo družin — iz večine v kranjičih in drugih — v Žnidaršičih pa, kolikor vem, nobeden. Čudil sem se, kako je g. Beranič prišel do zaključka, da je baš v A. Ž. poginilo največ družin. To so bili izvestno slabiči brez zadostne zaloge, ali so imeli zimsko zalogo iz mane, oziroma jelovega medu.

Kar se pa tiče donosa — mislim, da pride v prvi vrsti v poštev — pa moram trdit, da ima v tem oziru A. Ž. prednost pred vsemi drugimi panji, kar mi bo potrdil tukajšnji čebelar F. R. iz Podvrha, ki je skušal razne sisteme — pa ni imel strdi; odkar pa čebelari v A. Ž. panju, pa se pri njem kar med cedi. On je dobil lanskega leta pri točenju iz enega panja prvič 24 kg in drugič 17 kg, skupno 41 kg, povprečno pa nad 27 kg medu. Pustil je pa vsakemu še toliko, da so preskrbljeni do maja 1923. To niso pretiravanja, ampak resnična dejstva, ki jasno pričajo o vrlinah tega panja glede donosa. Seveda je bila lanska pomlad izjema, pa prepričan sem, da tudi v normalnih letih prekosi A. Ž. druge panje. V Združenih državah ameriških je iznašal leta 1922 povprečni donos enega panja 53.8 funtov, ali približno 27 kg. A. Ž. panj torej povsem odgovarja ameriškemu, ki pa imajo s svojimi nastavki precej komplicirano obratovanje.

Koliko donaja Kunčev panj, ne vem iz lastne izkušnje, pač pa mi je lastnik takih panjev, g. prof. Beraniču dobro znani gospod iz Celja, sam pravil, da je dobil na leto povprečno 6 do 8 kg strdi. Glede obratovanja pa naj povem mnenje preprostega čebelarja, ki je imel v Celju priliko ogledati si to delo. Rekel je že pred nekaj leti, da je tista „šajterga“ kvečjemu za kakega profesorja, navadni čebelar si pa ne more v njem spoznati.

Glede čebelarje latinščine, ki jo omenja g. profesor, češ, da je poročilo g. Humeka o izdelavi 9 okvirjev v 14 dneh pretiravanje, pa omenim, da roj, ki v tem času, ali najdalje v 3 tednih ne izdelata toliko satja, kolikor ga potrebuje za prezimovanje — torej v A. Ž. 8—9 satov — ni za nič. Jaz sem opazoval, da je zgodnji roj iz Richterjevih panjev izdelal v teku 17 dni vseh 10 satnikov, iz večine s samimi začetki. Zakaj bi torej močan A. Ž. neizdelal 9 satnikov, zlasti v ugodnih razmerah?!

Nočem pa trdit, da je A. Ž. brez hib, rečem pa lahko, da je izmed sedaj pri nas vpeljanih panjev zares najboljši glede donosa. Ko bi se plodišče in medišče dalo poljubno zožiti in vstaviti pod medišče begalnica, bi bil panj za naše razmere — mislim zlasti na preproste kmetske čebelarje — jako pripraven. Kar nič pa ne morem priporočati žlebičja, ki je takorekoč igrača in izdatno ovira mobilnost satovja.

Čebelarji, držimo se tega, kar je dolgoletna izkušnja pokazala kot praktično! Za novotarije so predragi časi.

Alojzij Toman.

Ravnatelj v p. A. Lapajne — grad Smrek.

K možem, ki so z neumornim delom pripomogli k svetovni slavi naše čebele, spada tudi Alojzij Toman, znan le malemu krogu njegovih preprostih znancev-čebelarjev, dočim je ostalo njegovo več nego polstoletno plodono delovanje širši javnosti zakrito. Po vsej pra-

vici zasluži ta čebelarški strokovnjak, da mu postavimo skromen spomenik s tem, da v kratkih vrsticah opišemo njegovo delovanje.

Alojzij Toman se je rodil ob kranjsko-koroški meji v kraju Hart pri Beljaku na Koroškem leta 1839. Po dovr-

šenih študijah — bil je zelo izobražen — se je posvetil trgovskemu stanu in je postal trgovski pomočnik. Leta 1868. je vstopil kot oskrbnik in poslovodja v čebelarstvo barona Rotschütz-a na gradu Smrek pri Višnji gori.

Zasluga bar. Rotschütz-a ali kakor se je pozneje pisal Ravenegg, M. Ambrožiča iz Mojstrane in Alojzija Tomana je, da se je ves čebelarski svet seznanil s kranjsko čebelo in spoznal njene vrline. Zasluga Tomasova je, da je baron Rotschütz spisal celo vrsto čebelarskih knjig — žal — le v nemškem jeziku, s katerimi je širil slavo naše čebelne pasme ter da je že pred 50. leti položil temelj naši sedanji čebelni kupčiji in temelj za ves sedanji napredek v čebelarstvu.

Zasluga Tomanova je, da je z lastnim talentom in neumornim delom s trgovskim duhom služil nad 54 let prvemu svojemu gospodarju in tudi sedanjemu, ne glede na lastni dobiček, ker je vse svoje premoženje in prihranke položil na altar čebelarstva, ko se je šlo zato, da je gmotno reševal denarno stanje tedaj že svetovno znanega kupčijskega čebelnjaka Smrek. Uspeh njegovega mnogoletnega, s trgovsko spretnostjo izvršenega delovanja se razvidi iz teh le podatkov:

V tem času se je odprodalo nad 100.000 panjev, kranjičev in drugih sistemov. Kdo pa prešteje število rojev, matic, ki so se odpošiljale! Nikjer ni všteta množina panjev raznih sistemov in oblik ter čebelarskega orodja, ki se je tu izdelalo in oddalo. Dejstvo, da so štirje mizarji in dva ključavničarja-monterja to blago izvrševali, pove vse. Kdo

naj proračuni vpliv tega delovanja na povzdigo domačega in inozemskega čebelarstva.

Kak ugled je užival Toman med čebelarji domačini, je treba vprašati samo v višnjegorskem, litijskem, trebanjskem in kočevskem sodnem okraju. Z vso resnobo mi je pripovedoval minule dni 66 letni čebelar iz Dednega dola pri Višnjigori, da so celo čebele občutile njegovo smrt, ker jih je veliko pomrlo. Ranjki Toman je živel 54 let na gradu Smrek, kjer je živel le za čebele, udan in skrben za svojega gospodarja. Nikdar ni bil bolan, dokler ni vsled starosti onemogel; dosegel je starost 83 let. Ko je legel v posteljo, je mirno pričakoval smrti, ki ga je po 7 dnevni boleznj rešila zemeljskega bivanja. Bil je vedno vedrega značaja, vesele nravi in je rad popeval koroš. popevke. V narodnem oziru je bil vzgojen — kakor ni bilo drugače mogoče — v nemškem duhu, služil je nemškega gospodarja, čital nemške strokovne in kmetijske časopise in knjige, vendar se ni nikdar vtikal v narodnostne boje.

Ranjki Toman je umrl 31. avgusta minulega leta in je bil pokopan na pokopališču v Višnji gori; na zadnji poti ga je spremila obila množica znancev in čebelarjev; njegovo krsto je krasil lep venec njegovega sedanjega gospodarja imetnika kupčijskega čebelnjaka Smrek, gosp. P. Majdiča v Celju.

Mož, ki je tako častno živel in deloval v prid našega čebelarstva ne zasluži samo našega občudovanja, ampak naše trajno spoštovanje. Ohranimo mu blag spomin! Naj v miru počiva!

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Februar 1923. Ugodno vreme, ki se je pričelo koncem januarja, se je nadaljevalo še nekaj dni po svečnici. Priklicaló je iz panjev čebele, da so se očistile ter

nas rešile skrbi, da bi nam griža ne uničila ali oslabila čebelnih družin in nam ne napravila toliko nevhvaležnega dela. O boleznj ne poroča nobena postaja. Krtina

Mesečni pregled za februar 1923.

K r a j (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih <i>dkg</i>	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini <i>dkg</i>						pridobil	<i>dkg</i>	<i>C</i> °	<i>C</i> °	<i>C</i> °									
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	30	30	100	-	-	-	+11	-8	+12	5	4	4	13	6	9	8
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	50	20	20	90	-	-	-	-	-	-	7	5	9	13	3	12	8
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	40	40	120	-	-	-	+11	-7	+15	6	5	7	13	8	7	11
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	50	30	20	100	-	-	-	+11	-9	+014	10	7	9	14	6	8	13
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+13	-7	+115	4	2	6	7	5	9	4
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	80	-	-	-	+16	-8	+32	8	2	6	12	6	10	5	5
Javorje (700 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	20	30	90	-	-	-	+14	-6	+35	12	2	8	13	7	8	15
Vrhnika	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerknica pri Rakeku (460 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	25	25	70	-	-	-	+9	-8	-	10	-	7	13	4	11	2
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	-	-	-	50	30	40	120	-	-	-	+12	-7	-04	7	3	5	8	5	13	12
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	-	-	-	45	35	45	120	-	-	-	+7	-11	-07	7	5	7	19	3	6	14
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	30	40	100	-	-	-	+14	-7	+25	6	3	9	13	8	7	-
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	-	-	-	25	20	10	55	-	-	-	+13	-12	-05	4	4	8	17	10	1	16
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	-	-	-	46	38	27	111	-	-	-	+16	-6	+29	8	2	8	19	3	6	2
Formin p. Moškancih (211 m)	dunajski	-	-	-	30	25	20	75	-	-	-	+8	-9	+07	-	1	8	12	12	4	7
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	dunajski	-	-	-	20	20	30	70	-	-	-	+14	-3	+35	8	-	5	17	4	7	1
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	amer.	-	-	-	30	20	30	80	-	-	-	+8	-8	-	9	1	4	12	10	6	22
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Gerstung	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+11	-7	-06	9	2	7	13	13	2	10	10
Orehova vas p. Mariboru	Gerstung	-	-	-	15	5	10	30	-	-	-	+11	-11	+28	5	1	11	18	9	1	13
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+11	-11	+06	3	2	7	10	12	6	12	12

javlja, da so čebele že dva meseca zapored puščale znake griže na bradah in končnicah.

Lepo vreme je izvabilo iz zemlje tudi nekaj pomladanskih cvetic, da so dvignile svoje glivice in nudile čebelam prvo obnožino.

Pregledali smo v tem času asfaltne in drugače preparirane lepenke, ki jih imamo na dnu panjev, ter se prepričali,

da je smrt vobče malo gospodarila. Na njih smo našli tudi že znatno množino sladkornih kristalčkov, kar nam je pričalo, da je čebelam primanjkovalo vode. V drugi polovici meseca je začel padati sneg, ki je pokril zemljo z debelo odejo. Kljubovala je solnčnim žarkom še v prihodnjem mesecu. Za čebele je nastopila zopet doba počitka. Opravičeno upamo, da ne bode dolga.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 8. Tukajšnja podružnica je sklenila izdati svojim članom izkaznice za prodajo medu. S tem hočemo podpirati svoje člane, da bodo lažje prodali med. Nečlani naj se pri prodaji medu bojkotirajo. Ali bi ne bilo umestno, da se sto ukrene pri vseh

podružnicah? — (Čebelarstva podružnica v Rogaški Slatini.)

O tem vprašanju bo razgovor pri prihodnji seji širšega odbora. Odgovor priobčimo v prihodnji številki.

(Op. uredništva.)

Vesti iz podružnic.

čebelarški shodi.

1. Zreče pri Konjicah dne 29. aprila ob 2. popoldne v šoli.

Za nadaljne shode so še na razpolo: Druga polovica maja in dve nedelji v juniju ter naprej Zarimanci naj se blagovolijo v najkrajšem času oglasiti pri podpisnem za predavanja, ker mora biti o vsakem predavanju obveščen dva meseca pred vršitvijo zaradi poročila in objave. Shodi se bodo objavili v „Čebelarju“, za nadaljno razglasitev pa naj skrbijo sklicatelji, oziroma podružnice. V vsaki priglasitvi se naj takoj navede kraj in ura predavanja, da se nadaljno podrobno dopisovanje prihrani; dan shoda pa se naj prepusti določiti podpisnemu.

Seja načelstva dne 2. marca t. l. Navzoči gg.: prošt Kalan, Humek, Verbič, Mesar, Babnik, Okorn. — G. predsednik otvori sejo, pozdravi navzoče in konstatira sklepčnost.

Dnevni red: 1. „Slovenski Čebelar“. Nalog 2500. List naj se pošilja samo onim, ki so plačali članarino, ostalim pa naj se ustavi, dokler je ne plačajo, ker je poznejše iztirjevanje malo uspešno.

2. Društveno zemljišče. Ker Vrtnarsko in sadjarsko društvo ne more prevzeti zemljišča v najem, se naprosi g. Mesarja, da skuša on dobiti najemnika.

3. Opazovalne postaje. G. Jurančiču se odstopi tehničarja proti odškodnini 1000 Din ali pa pod navadnimi pogoji za opa-

zovalce, in sicer naj prevzame tehnico opazovalne postaje Zg. Porčič, ki preneha poslotati. Poleg te so prenehale poslovati opazovalne postaje v Leskovcu in Kočevju, spopolnijo oziroma na novo se pa uredi opazovalne postaje na Vrhnikih, Orteneku, Veržeju, Tomišlju in Savinjski dolini. Stroške za ureditev prevzame društvo. Poština se je nakazala vsem poročevalcem.

4. **Blagovni oddelk.** Dolžniki naj se iztirjajo. Za izdelovanje satnic se računi 36 K za 1 kg. V prodaji pa komad po 4 Din.

5. **Slučajnosti.** Ker je bilo poslanega nekaj denarja za „Dom“ na društveni ček, račun, se naj ta denar nakaže na račun „Doma“. Tajnik poroča, da so diplome v delu in da je upati, da bodo do konca marca gotove. G. Ašiču se nakloni 1 kranjič. Poročilo Saveza se vzame na znanje. Prošnja podr. „Mursko polje“ za sladkor se zavrne. Čebelarji naj si kupijo med, ki je boljši, in žalibog tudi cenejši.

Seja se zaključí.

J. Okorn, tajnik.

Izredni občni zbor čebelarstva podružnice za Ljubljano in okolico se vrši na velikonočni ponedeljek, 2. aprila 1923, ob 10. uri predpoludne v godbeni dvorani na moškem učiteljskem v Ljubljani, Resljeva cesta, pritičje desno. Vspored občnega zbora je: Postavitev podružničnega čebelnjaka pod Krimom, odobrenje pravilnika o uporabi tega čebelnjaka in slučajnosti. — Radi važnosti dnev. reda je vdeležba za vse člane obvezna.

Z Viča. Koncem meseca februarja smo pokopali člana naše podružnice Franca Sušnika. Čebelaril je bolj v malem, toda z veliko ljubeznijo do svojih čebelic. Začel je izdelovati A. Ž. panje, toda smrt mu je pretrgala vsled vojnih posledic nit življenja. Udeležili smo se njegovega pogreba ter mu

položili na grob venec prepletén s telohom in mačkovno. Dogodil pa se je ganljiv prizor. Dan po pogrebu je posijalo toplo solnce. Čebele pokojnega, ki je stanoval v bližini pokopališča, so v velikem številu priletele na njegov grob in obletavale cvetje.

J. Babnik.

Drobiž.

Mrtve čebele spraviš iz satovja na ta način, da obesiš satnik na kraju, kjer je močan prepil. V nekoliko dneh se čebele toliko posuše, da jih lahko iz celic streseš, ako rahlo po okvirčku tolčeš.

Satovje, ki je bilo po griži onesnaženo, lahko pridevaš drugim panjem, ker griža ni nalezljiva. Snaga pa zahteva, da satnike prej osnažiš in sicer tako, da blato ostrgaš, potem pa les in satovje z mlačno vodo izpereš.

Kedaj je med zrel? Nektar, ki ga čebele nabirajo po cveticah, ima v sebi še polno vode. V celicah voda izpuhteva in zato čebele panj dobro zračijo. V dveh ali treh dneh dobi ta med že dosti gostote, da ga lahko točiš, če tudi še ni pokrit. Napraviš tudi lahko poskušnjo. Ako satnik z medom nekoliko streseš in med iz celic rad kaplja, potem med še ni zrel. Pusti ga v panju in ko ga bodo čebele od vrha dolj nekoliko zadelale, ga moreš brez skrbi iztočiti. Sicer pa to ne velja za vsak med. Nekateri med je že v par dneh tako gost, da ga boš celo s točilom težko spravil ven.

Pravico do roja: Ako ti je roj odletel na sosedov vrt, imaš ti pravico do njega — seveda moraš sam za njim. Ako pa je na sosedov vrt priletel roj neznanega gospodarja, ima sosed pravico do njega. Na javnem n. pr. občinskem svetu je roj last tistega, ki ga ogrebe.

Zoper mravlje se priporoča kamilčen čaj, oslajen s sladkorjem. Treba pa ga je postaviti tja, kamor čebele ne morejo priti.

Po „Bienen Vatru“.

Mednarodni čebelarški zbor. V Marseju na Francoskem se je vršil šesti mednarodni čebelarški zbor od 18.—20. septembra 1922. — Predsedoval mu je Francoz Sirvent, tajnik je bil Belgijec Tombu. Zastopane so bile na zboru: Francija, Belgija, Angliška, Italija, Švica, Grčija, Luksenburg in Kvebek. Razprave so se vršile o življenju čebele, o kolonijalnem čebelarstvu, o čeb. pouku, o gospodar-

skem pomenu čebelarstva in o obrambi čebel proti boleznim. — Dnevni red je bil preobširen in so za prihodnji zbor določili samo trojno tvarino za razgovor. Prihodnji čebelarški zbor bo v Kvebeku. Zborovalci so ob koncu zbora napravili izlet v Provanco ter so si tam ogledali napredno čebelarstvo.

Uredniška listnica.

G. prof. B. iz P.: Vašega dopisa ne moremo priobčiti, ker ni stvaren. Vrnili smo Vam ga v izvorniku, prepis smo si pa shranili za vzorec kako se vodi boj „brez jeze in sovraštva in sirovkovno“. Pri priliki bomo pa že postregli s kako cvetko iz tega lepo dišečega šopka. Sicer bo pa o zadevi sklepal odbor.

Kdo prodaja

še dobro ohranjeno **točilo** za med, pločevinasto 3—4 okvirji 27 × 41 cm, dalje **stiskalnico** za umetno satje. Ponudbe z navedbo cen naj se naslove na: **Čebel. podruž. v Rogaški Slatini**.

Nekaj A.-Ž. panjev

z nastavljenim mediščem, precej zaleženih in r. očno čebelnih **proda** takoj, par eksportovcev pa koncem aprila **Val. Jakelj**, čebelar v Lahovičah, p. Komenda pri Kamn. ku. — Istotam se **proda** koncem maja in začetkom junija **nekaj prvcev** nad 2 kile težkih iz A. Ž. panjev. Odgovarja se proti pošiljati dinarske marke za pismo.

Naprodaj

imam 30—40 kranjičev z mladimi maticami, še dobro založenih z medom. Cena po dogovoru. **Ivan Soklič**, Pod Sv. Trojico št. 21. Pošta Dobkrtina pri Domžalah.

Čebelarstvo društvo za Slovenijo

v Ljubljani pozivlja svoje člane, ki želijo dobiti satnice, da takoj pošljejo vosek v zameno. Pozneje ob čebelarški sezoni, se satnice ne bodo pogosto izdelovale in jih bo težko dobiti. Društvo računa za delo Din 9.— per kilogram.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani,
Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 10 okvirov najnovejšega sestava: kompleten z vsemi pritklinami (s pripravo za prevažanje 10 Din več)	250	—
Baloni, za 1 ali 2 litra s podstavkom Din 16— ozir.	24	—
Deska za pritrjevanje satnic	8	—
Garnitura za vdolavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kadilniki I. vrste	44	—
Isti II. vrste	38	—
Kapa, čebelarska, za odpirati	46	—
" " s tkanino	45	—
" " brez tkanine	35	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	30	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m ²	50	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja	120	—
Nož za izpodrezovanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Past za trote	14	—
Pipe	95	—
Pitalnik za A.-Ž. panj	10	—
Posode za med, pločevinaste à 5 kg z ročajem	30	—
Iste za med, pločevinaste à 18 kg	75	—
Posoda za žvepljanje satja (ognjavarna)	18	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju	10	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	—
Rešetka matična prirezana za A.-Ž. panj, pr. m ²	210	—
Rokavice, čebelarske	40	—
Satnice 39 × 23 cm komad	5	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	22	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	35	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave I. vrste par	5	—
Iste II. vrste par	4	—
Stiskalnice za umetno satje	1000	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačice)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtnanje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm, okoli	1200	—
T-pilnik s svetilko in lončkom za lepljenje satuje	60	—
Topilniki za voščine	125	—
Zaboj lesen za roje	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
»Vulkan« samokadilnik (ognjavaren)	150	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—, dvostranski	6	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica za pritrjevanje satnic, zavitek	10	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratica à Din 2—	2	50
d) 4 tečaji za bradi à Din 1—	4	—
e) mreža za okenca po m ²	50	—
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —25	—	50
h) kvačice iz železne žice, kilogram	20	—
i) 1 kljukica za vratica, večja	—	75
j) kos matične rešetke 33 × 25	21	—

**Gospodarska zveza
v Ljubljani**

**prodaja specerijsko in kolo-
nialno blago, umetna
gnojila in krmila,
sir, sirovo
maslo
in
konden-
zirano mleko
ter preskrbuje
vsakovrstne polje-
delske in sadjarske stroje.**

**Velika zaloga pristnih
domačih vin po
zmernih
cenah.**